

Förvaltningsstab Regionstab

[Regionens revisorer]

Svar på revisionsrapport - Granskning av nämndernas och styrelsens delegationsordningar

Revisorerna i Region Gävleborg har beslutat att genomföra en granskning av nämndernas och regionstyrelsens delegationsordningar. Granskningen som genomfördes av revisionsbiträdet PwC under 2020 har besvarat följande revisionsfrågor:

- Är delegationsordningarna ändamålsenliga, anpassade till organisationen och uppfyller lagens krav?
- Är den delegerade beslutsrätten tydligt formulerad i delegationsordningarna?
- Finns ändamålsenliga regler och rutiner för anmälan av beslut som fattas med stöd av delegation?
- I den mån så kallade ordförandebeslut förekommer i nämnderna, är dessa i enlighet med kommunallag och regionens regler?
- Är återrapporteringsrutinerna kända i organisationen och efterlevs de?
- Har nämnden anpassat hanteringen av delegationsbeslut till den nya kommunallagen?

Revisionsrapporten överlämnades av regionfullmäktige den 25 februari 2021 till regionstyrelsen för beredande av svar.

Kommentarer

Regionstyrelsen lämnar följande kommentarer till revisionsrapporten.

Övergripande kommentarer

Regionstyrelsen konstaterar att arbetet påbörjades under 2019 med att se över samtliga nämnders och styrelsens delegationsordningar. Ett strategiskt vägval som gjordes tidigt i processen var att börja med styrelsens delegationsordning, dels för att styrelsen fattar flest beslut, dels för att det bedömdes som bäst ur ett instruktivt syfte att börja med styrelsen som har bredast verksamhet. Revisorerna har genomfört sin granskning mitt under detta pågående översynsarbete, vilket gör att de brister som har konstaterats i nämndernas delegationsordningar är sådant som det redan pågår ett arbete att åtgärda. Eftersom revisorerna inte har funnit de bristerna i styrelsens delegationsordning, som nu ska vara en mall för övriga delegationsordningar, har revisionsrapporten därmed ett begränsat värde för att vägleda arbetet framåt. Exempelvis har de tre granskade nämnderna, Företagshälsovårdsnämnden, Hållbarhetsnämnden och Kultur- och kompetensnämnden, redan beslutat om nya delegationsordningar. För övriga nämnder pågår fortfarande arbetet.

Revisorerna har genomfört delar av sin revision som en enkätundersökning till ett antal ledamöter i nämnder och styrelsen. Det framgår inte hur många som har fått

enkäten, men att endast en tredjedel av respondenterna har besvarat undersökningen i sin helhet. Att mäta lagefterlevnad med enkätundersökningar kan anses vara olämpligt, i synnerhet med en så låg svarsandel som i det här fallet. Regionstyrelsen väljer att helt bortse från revisorernas analys och slutsatser i de delar som baseras på enkätundersökningen.

Regionstyrelsens kommentarer angående revisorernas bedömningar

Regionstyrelsen lämnar följande kommentarer till revisionsrapporten kopplat till respektive kontrollmål.

Kontrollmål 1 - Är delegationsordningarna ändamålsenliga, anpassade till organisationen och uppfyller lagens krav?

Revisorernas bedömning är att kontrollmålet är uppfyllt till övervägande del för regionstyrelsen och i begränsad utsträckning uppfyllt för nämnderna.

Regionstyrelsen delar *inte* revisorernas bedömning vad gäller styrelsen, utan anser att kontrollmålet är uppfyllt för denna.

Revisorerna kritiserar regionen för att delegationsordningarna skiljer sig i omfång och uppdelning. Eftersom det pågår ett översynsarbete, vilket revisorerna var medvetna om vid granskningen, framstår kritiken som märklig.

Regionen, inklusive styrelsen, kritiseras för att anställningsbeslut inte finns med i delegationsordningen. Regionens uppfattning sedan lång tid tillbaka är att anställningsbeslut fattas inom ramen för verkställighet. Regionstyrelsen menar att detta framgår tydligt av den fördelning mellan politiska beslut och verkställighetsbeslut som återfinns i kommunallagen. En annan tolkning skulle dessutom vara praktiskt omöjlig i en organisation med över 7 000 anställda och en personalomsättning som motsvarar den som finns i Regionen.

Kontrollmål 2 - Är den delegerade beslutsrätten tydligt formulerad i delegationsordningarna?

Revisorernas bedömning är att kontrollmålet är uppfyllt i begränsad utsträckning.

Regionstyrelsen delar *inte* revisorernas bedömning vad gäller styrelsen, utan anser att kontrollmålet är uppfyllt till övervägande del för regionstyrelsen. Revisorerna beskriver hur styrelsens delegationsordning är strukturerad och konstaterar i övrigt att delegationsbesluten i regel är konkret formulerade, beloppsgränser finns inkluderade och att delegat anges med funktion. Revisorerna konstaterar vidare att om ett beslut får vidaredelegeras är det tydligt angivet. Den kritik som revisorerna riktar mot styrelsen handlar enbart om dokumentationen avseende vidaredelegationen. Samtidigt anger revisorerna att de inte har tagit del av den tillgängliga dokumentationen.

Att vidaredelegation i Region Gävleborg främst hanteras skriftligt i en förteckning i pappersform är en ordning som har funnits länge, och som traditionellt sett har fungerat bra. I det kommande arbetet med översynen av delegationsordningarna

kommer det att tas ställning till om all vidaredelegation ska hanteras på något annat sätt än nu. Vad gäller de berörda nämnderna finns, som sagt, redan nya delegationsordningar.

Kontrollmål 3 - Finns ändamålsenliga regler och rutiner för anmälan av beslut som fattas med stöd av delegation?

Revisorernas bedömning är att kontrollmålet är uppfyllt till övervägande del för regionstyrelsen och i begränsad utsträckning uppfyllt för nämnderna.

Regionstyrelsen delar revisorernas bedömning. Regionstyrelsen har redan angett att det pågår ett översynsarbete vad gäller delegationsordningarna och det i detta ingår att se över reglerna avseende vidaredelegation.

Kontrollmål 4 - I den mån så kallade ordförandebeslut förekommer i nämnderna, är dessa i enlighet med kommunallag och regionens regler?

Revisorernas bedömning är att kontrollmålet är uppfyllt för regionstyrelsen och till övervägande del uppfyllt för nämnderna.

Regionstyrelsen delar revisorernas bedömning.

Kontrollmål 5 - Är återrapporteringsrutinerna kända i organisationen och efterlevs de?
Revisorernas bedömning är att kontrollmålet är uppfyllt till övervägande del för regionstyrelsen och nämnderna.

Regionstyrelsen delar revisorernas bedömning.

I redogörelsen för återrapportering till styrelsen om fattade beslut anges att aktivering av krisledningsnämnd anmäldes till regionstyrelsen först den 16 juni 2020, trots att detta hade beslutats redan den 16 mars 2020. Enligt 3 § lagen (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap bedömer ordföranden i krisledningsnämnden när en extraordinär händelse medför att nämnden ska träda i funktion och beslutar i sådana fall att så ska ske. Det innebär att ett beslut att initiera krisledningsnämnden inte är ett delegationsbeslut, utan ett anmälningsärende. Delegationsordningens regler är således inte tillämpliga på situationen, vilket gör att revisionens iakttagelse inte i sammanhanget är relevant.

Kontrollmål 6 - Har nämnden anpassat hanteringen av delegationsbeslut till den nya kommunallagen?

Revisorernas bedömning är att kontrollmålet är uppfyllt till övervägande del för regionstyrelsen och ej uppfyllt för nämnderna.

Regionstyrelsen delar *inte* revisorernas bedömning vad gäller styrelsen, utan anser att kontrollmålet är uppfyllt för denna.

Revisorerna kritiserar styrelsen för att formerna för vidaredelegation inte är tydliga, vilket inte är en fråga som omfattas av kontrollmålet.

Revisorerna anger också att det finns en ”viss osäkerhet om de nya lagförändringarna”. Regionstyrelsen konstaterar att de förändringar som revisorerna hänvisar till trädde ikraft den 1 januari 2018, det vill säga mer än tre år sedan. I samband med detta genomförde på regionfullmäktiges initiativ utbildning för samtliga förtroendevalda i Region Gävleborg.

Regionstyrelsens kommentarer angående revisorernas rekommendationer

- Säkerställ en tillräcklig intern kontroll gällande delegationshantering, exempelvis genom att inkludera uppföljning i internkontrollplanen eller att genomföra regelbundna stickprov i samband med nämndernas sammanträden.

Regionstyrelsen delar *inte* revisorernas rekommendation i denna del. Översynsarbetet pågår av samtliga nämnders delegationsordningar. Detta kommer att leda till att de brister som revisorerna har påtalat kommer att korrigeras. Styrelsens och nämndernas internkontrollplaner ska beslutas om varje år. Utgångspunkten är att dessa ska utgå från en helhetsbedömning av alla risker som i styrelsens eller nämndens verksamhet, men att själva internkontrollplanen ska omfatta de största riskerna, det vill säga de som är särskilt viktiga att minimera för att tillförsäkra en fungerande verksamhet. Att minimera övriga risker ingår också som ett led i verksamhetsplaneringsarbetet, även om de inte följs upp kontinuerligt inför styrelsen och nämnderna. Att på förhand besluta om vilka risker som ska ingå i styrelsens eller nämndernas internkontrollplaner riskerar leda till att fokus riktas på annat än det som är mest allvarligt eller kan leda till störst konsekvenser.

- Säkerställa att tillräcklig information ges om lagförändringar utifrån den nya kommunallagen.

Regionstyrelsen delar *inte* revisorernas rekommendation i denna del. Lagändringarna har varit föremål för utbildning i samband med att de trädde ikraft 2018. Därefter säkerställer regionfullmäktige genom dess presidium kontinuerlig fortbildning för ledamöterna genom en årlig utbildningsdag och utifrån identifierade behov.

- Att regionstyrelsen ska säkerställa en regionövergripande enhetlig struktur för delegationsordningar och övergripande rutiner.

Regionstyrelsen delar revisorernas rekommendation i denna del. Detta arbete pågår redan – och är för de granskade nämnderna redan genomfört.

- Att regionstyrelsen ska besluta om tidsfristen och formerna för anmälan av vidaredelegation. Regionstyrelsen bör även säkerställa att vidaredelegationen följer samma struktur som delegationsordningen och att det finns tillgänglig digitalt.

Regionstyrelsen delar *delvis* revisorernas rekommendation i denna del. Tidsfristen finns angiven i det nuvarande dokumentet, men i det kommande arbetet ska övervägas om ett förtydligande vad gäller formerna är nödvändigt.

- Att nämnderna ska genomföra en översyn av delegationsordningar för att säkerställa att samtliga delegationsbeslut är inkluderade inom respektive nämnds ansvarsområde och att hänvisningar sker till befintlig lagstiftning.

Regionstyrelsen delar revisorernas rekommendation i denna del. Arbetet pågår redan.

- Att nämnderna ska besluta om tidsfristen och formerna för anmälan av delegationsbeslut.

Regionstyrelsen delar revisorernas rekommendation i denna del. Detta arbete pågår redan – och är för de granskade nämnderna redan genomfört.

- Att nämnderna ska upprätta rutiner för dokumentation, utformning och anmälan av delegationsbeslut.

Regionstyrelsen delar revisorernas rekommendation i denna del. Detta arbete pågår redan – och är för de granskade nämnderna redan genomfört.

- Att nämnderna ska säkerställa en enhetlig struktur för utformningen av delegationsordningar.

Regionstyrelsen delar revisorernas rekommendation i denna del. Detta arbete pågår redan – och är för de granskade nämnderna redan genomfört.

Regionstyrelsen

Eva Lindberg
Regionstyrelsens ordförande

Johan Sørensson
Stabsdirektör